

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 lutego 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 2, art. 11 ust. 2, art. 14 ust. 1, ust. 1a i ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300 z późn. zm.) stwierdził, że J. C. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 01.08.2013 r. do 30.04.2014 r., od 01.06.2014 r. do 30.11.2015 r., od 11.01.2016 r. do 31.08.2018 r., od 01.02.2019 r. do 31.03.2019 r., od 01.06.2019 r. do 30.09.2019 r. oraz od 01.11.2019 roku, natomiast nie podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresach od 01.05.2014 r. do 31.05.2014 r. od 01.12.2015 r. do 10.01.2016 r., od 01.09.2018 r. do 31.01.2019 r., od 01.04.2019 r. do 31.05.2019 r. oraz od 01.10.2019 r. do 31.10.2019 roku. W uzasadnieniu, organ rentowy wskazał, iż wnioskodawczyni, we wrześniu 2018 r. , nie podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu społecznemu, ponieważ wnioskodawczyni, ponownie, zgłosiła się do ubezpieczeń społecznych i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od 01 października 2018 r. Organ rentowy stwierdził także, iż składkę za miesiąc październik, listopad i grudzień 2018 r. oraz styczeń, maj i październik 2019 r. wnioskodawczyni zapłaciła po terminie. Natomiast składkę za miesiąc kwiecień 2019 roku wnioskodawczyni rozliczyła bez składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe.

Wnioskodawczyni zwróciła się z wnioskiem z 19.09.2019 r. o wyrażenie zgody na opłacenie składki za maj 2019 r. , po terminie, jednak zgoda nie została wyrażona – pismo z dnia 02.12.2019 r. Zdaniem organu rentowego , nie zaistniała, w tym przypadku, jakakolwiek poważna i niezależna od wnioskodawczyni, przeszkoda w dochowaniu terminu opłacenia składki za miesiące od października 2018 r. do stycznia 2019 r. oraz za miesiąc maj i październik 2019 r.

Następnie, wnioskiem z 18.12.2019 r., wnioskodawczyni, ponownie, zwróciła się o wyrażenie zgody na opłacenie tych składek po terminie, jednak organ rentowy podtrzymał swoje stanowisko zawarte w piśmie z 02.12.2019 r, tj. nie wyraził zgody na opłacenie po terminie składek na ubezpieczenia społeczne w tym na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za okres od października 2018 r. do stycznia 2019 r. oraz za maj i październik 2019 r.

/decyzja z dnia 14 lutego 2020 roku k. 94-96 akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji, w dniu 20 marca 2020 roku, wniosła ubezpieczona, działając za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika, . Nie zgodziła się na wyłączenie jej z dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego w okresie od 15 maja do 31 maja 2018 roku oraz od 1 października do 31 października 2019 roku. Wnioskodawczyni wskazała, że opóźnienie w zapłacie składek spowodowane zostało okolicznością zupełnie od wnioskodawczyni niezależną, tj. w zakresie składki za miesiąc maj 2019 roku – pomyłką pracownika biura rachunkowego, a w zakresie składki za miesiąc październik – jej chorobą, objawiającą się m. in. zaburzeniami pamięci i koncentracji.

/odwołanie z dnia 20 marca 2020 roku k. 3 - 5/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że wpłata dokonana w dniu 06.06.2019 r. w kwocie 3145,92 zł rozliczona została na miesiąc 05/2019 r. zgodnie z należnościami z pierwszorazowej (...) złożonej w dniu 03.06.2019 r. Następnie wskazał, że w dniu 19.09.2019 r. została złożona korekta (...) za 05/2019 r. zwiększająca wymiar o 94,05 zł, różnica została uregulowana wpłatami z dnia 05.09.2019 r. i 18.09.2019 r. tj. po terminie. Ponadto organ rentowy stwierdził, że składka na FUS za miesiąc 10/2019 r. została rozliczona wpłatą z dnia 15.10.2019 r. i 27.11.2019 r. tj. po obowiązującym terminie.

/odpowiedź na odwołanie z dnia 29 kwietnia 2020 roku k. 10/

Na rozprawie w dniu 29 lipca 2020 roku pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie, precyzując roszczenie w postaci żądania ustalenia podlegania wnioskodawczyni dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresach : od 1 do 31 maja 2019r., i od 1 do 31 października 2019r., zaś pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowisko stron e - protokół z dnia 29 lipca 2020 roku płyta CD k 24/

Na rozprawie w dniu 19 sierpnia 2020 roku pełnomocnik wnioskodawczynie poparł odwołanie, wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego oraz wniósł o ustalenie podlegania ubezpieczeniu chorobowemu w terminie od 01 do 31 maja 2019 r. oraz od 01 do 31 października 2019 r., zaś pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowisko stron e - protokół z dnia 19 sierpnia 2020 roku 00:22:23 - 00:28:45 płyta CD k 28/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczynie prowadzi działalność gospodarczą od 2013 roku i, z tego tytułu, została zgłoszona do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

/bezsporne/

J. C. występowała z wnioskiem o wyrażenie zgody na opłacenie, po terminie, składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiące wrzesień, listopad, grudzień 2013 r. oraz styczeń i luty 2014 r. – wówczas zgoda została wyrażona.

/bezsporne/

Ubezpieczona, w dniu 19 września 2019 roku, złożyła wniosek o wyrażenie zgody na możliwość opłacenia składki za maj 2019 r. po terminie.

/wniosek k. 1 akt ZUS/

Organ rentowy, pismem z dnia 02 grudnia 2019 roku, nie wyraził zgody na opłacenie składki za maj 2019 r. po terminie oraz wskazał, że ubezpieczona nie podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 01.10.2018 r. do 31.01.2019 r., od 01.05.2019 r. do 31.05.2019 r. oraz od 01.10.2019 r. do 31.10.2019 roku.

/pismo k. 6 akt ZUS/

Ubezpieczona, w dniu 18 grudnia 2019 roku, złożyła wniosek o wyrażenie zgody na możliwość opłacenia składek za okres od października 2018 r. do stycznia 2019 r. oraz za maj i październik 2019 r. po terminie.

/wniosek k. 88-89 akt ZUS/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. w dniu 14 lutego 2020 roku stwierdził, że ubezpieczona nie podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresach od 01.05.2014 r. do 31.05.2014 r. od 01.12.2015 r. do 10.01.2016 r., od 01.09.2018 r. do 31.01.2019 r., od 01.04.2019 r. do 31.05.2019 r. oraz od 01.10.2019 r. do 31.10.2019 roku..

/decyzja k. 94 – 96 akt ZUS/

Ubezpieczona opłaciła składki za okres od listopada 2019 r. i ZUS ponownie objął ją dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

/analiza rozliczeń należności ZUS k. 105 – 109 akt ZUS/

J. C. prowadzi od sierpnia 2013 roku działalność gospodarczą polegającą na wypożyczaniu sprzętu rehabilitacyjnego. Jej księgowość prowadzi P. Ł., który jest współwłaścicielem biura rachunkowego.

W 2019 roku wypłat z konta firmowego mogła dokonywać jedynie wnioskodawczynie. A. C. – ojciec wnioskodawczynie w 2019 roku nie posiadał upoważnienia do dysponowania rachunkiem bankowym wnioskodawczynie. Takie upoważnienie posiada dopiero od 2020 roku.

W 2019 roku wnioskodawczynie miała zaburzenia pamięci i koncentracji. Nie zawiesiła z tego powodu działalności, ponieważ w tym okresie zatrudniała pracownicę D. D. oraz obowiązywały ją umowy o wypożyczenie sprzętu rehabilitacyjnego.

Wnioskodawczynie samodzielnie regulowała składki. Składki za maj 2019 roku wnioskodawczynie opłaciła w terminie, jednakże w niższej wysokości, ponieważ w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wskazano jej taką wysokość, która później okazała się za niska.

Wnioskodawczynie, gdy tylko dowiedziała się o błędzie, złożyła wniosek o przywrócenie terminu do opłacenia składki oraz opłaciła składkę we właściwej wysokości.

Wnioskodawczynie miała problemy zdrowotne polegające na kłopotach z pamięcią i brakiem koncentracji. Z powodu złego stanu zdrowia wnioskodawczynie, w połowie października 2019 roku mąż wnioskodawczynie wyprowadził się z domu. Ubezpieczona przestała wstawać z łóżka oraz kontrolować jaki jest dzień tygodnia. Z zeznań świadków B. K. oraz A. C. wynika, że wnioskodawczynie zaczęła mieć widoczne problemy z pamięcią począwszy od wakacji 2019 roku.

W dniu 27.11.2019 r. księgowy poinformował wnioskodawczynie o braku wpłat składek za październik 2019 roku.

Wnioskodawczynie, gdy tylko dowiedziała się o braku wpłat, złożyła wniosek o przywrócenie terminu do opłacenia składki oraz opłaciła składkę we właściwej wysokości.

/dokumentacja medyczna k. 7-87 akt ZUS ; wyjaśnienia informacyjne wnioskodawczynie e - protokół z dnia 29 lipca 2020 roku 00:02:21 - 00:20:54 płyta CD k. 24 wraz z zeznaniami potwierdzającymi wyjaśnienia informacyjne wnioskodawczynie 00:20:54 – 00:55:10 płyta CD k. 24; przesłuchanie wnioskodawczynie e - protokół z dnia 19 sierpnia 2020 roku 00:01:51 - 00:22:12 płyta CD k. 28/

Składka za maj 2019 r. została rozliczona wpłatami z dnia 05.09.2019 r. i 18.09.2019 r. tj. została opłacona w całości w terminie do 18.09.2019 r.

Składka za październik 2019 r. została rozliczona wpłatami z dnia 15.10.2019 r. i 27.11.2019 r. tj. została opłacona w całości w terminie do 27.11.2019 r.

/pismo organu rentowego k. 25 akt ZUS/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczynie, w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, zasługuje na uwzględnienie w zakresie, sprecyzowanym na rozprawie w dniu 19 sierpnia 2020 roku..

Art. 6 ust 1 pkt 5 i art. 12 ust 1 oraz art. 13 pkt 4 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 300) stanowią, że osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

W świetle **art. 11 ust. 2** ustawy dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym ubezpieczenie chorobowe jest dobrowolne.

W myśl zaś **art. 14 ust. 1a** powołanej powyżej ustawy, objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tym ubezpieczeniem tylko wówczas, gdy zgłoszenie do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych zostanie dokonane w terminie określonym w art. 36 ust. 4, czyli w ciągu 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia. Natomiast, gdy wniosek nie zostanie złożony w określonym wyżej terminie, objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tym ubezpieczeniem, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek ten został zgłoszony (**art. 14. ust. 1 ww. ustawy**).

Z, niekwestionowanych przez strony, ustaleń wynika, że ubezpieczona nie opłaciła składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za maj i październik 2019 roku, w zakresie określonym przez ustawę, terminie. W wyniku błędu, niewłaściwie obliczono wysokość tej składki, za miesiąc maj 2019 roku. Wnioskodawczyni pomyliła się o kwotę 94,05 zł. Wnioskodawczyni niezwłocznie opłaciła składkę w prawidłowej wysokości i złożyła wniosek o przywrócenie terminu w dniu 19 września 2019 r.

Z uwagi na stan zdrowia wnioskodawczyni, składki za miesiąc październik 2019 roku nie zostały opłacone w terminie. W wyniku działań księgowego P. Ł., wnioskodawczyni dowiedziała się o zaległości i niezwłocznie je uregulowała w dniu 27.11.2019 r.

Ostatecznie wnioskodawczyni wносиła o przywrócenie terminu do opłacenia składki za miesiąc maj i październik 2019 r.

Organ rentowy nie wyraził zgody na opłacenie tych składek po terminie, o czym poinformował wnioskodawczynię.

Stosownie do powołanego wyżej **art. 14 ust 2 pkt 2** in fine ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w uzasadnionych przypadkach ZUS na wniosek ubezpieczonego może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie, z zastrzeżeniem ust. 2a (według ust. 2a, w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, jeżeli za część miesiąca został pobrany zasiłek, ubezpieczenie chorobowe ustaje od dnia następującego po dniu, za który zasiłek ten przysługuje). Chociaż w przepisie art. 14 ust 2 pkt 2 in fine ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przesłanki wyrażenia zgody przez ZUS na opłacenie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe po terminie nie zostały określone, to należy przyjąć, że przesłankami tymi są okoliczności związane z przebiegiem samego ubezpieczenia chorobowego i przyczynami uchybienia terminu do opłacenia składki. Wbrew odmiennemu zapatrywaniu organu rentowego, dotychczasowy sposób wywiązywania się płatnika z obowiązku opłacania składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe nie pozostaje bez wpływu na ocenę zasadności wniosku o przywrócenie uchybionego terminu (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 sierpnia 2015 r., III UK 233/14 - LEX nr 1784526 oraz z dnia 19 stycznia 2016 r., I UK 35/15 - OSNP 2017, Nr 8, poz. 99).

Bezsporne w sprawie niniejszej było, że wnioskodawczyni w całym okresie prowadzenia działalności gospodarczej, poczynając od 2013 roku, składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w zasadzie opłacała w terminie. Przez cały okres prowadzenia działalności tj. przez 6 lat uchybiła kilka razy temu obowiązkowi, ale wiązało się to z ustaniem dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego i tej okoliczności wnioskodawczyni nie zaprzeczała. Należy podnieść, że wnioskodawca nie zakwestionował całej decyzji, a jedynie ustalenia w zakresie dwóch miesięcy – maja i października 2019 roku.

Poza sporem pozostaje, że 5 lat wcześniej wnioskodawczyni złożyła wniosek o przywrócenie terminu do opłacenia składki i wówczas zgoda była wyrażona.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych oraz literaturze przedmiotu, jako przyczyny uzasadniające wyrażenie zgody na opłacenie składek po terminie w rozumieniu art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wskazuje się m.in. chorobę ubezpieczonego, nagły wyjazd, brak pieniędzy wywołany czynnikami niezależnymi od ubezpieczonego, siłę wyższą, wypadek losowy, czy też inne okoliczności, które obiektywnie wyjaśniają, że zapłata składek w terminie była niemożliwa albo niezapłacenie ich w terminie było niezależne od

woli ubezpieczonego, a samo niezapłacenie składek w terminie nie było spowodowane tylko zaniedbaniem (brakiem staranności) ubezpieczonego. Zgoda na opłacenie składki po terminie, co wymaga podkreślenia, nie wiąże się z koniecznością wystąpienia szczególnie uzasadnionego, wyjątkowego przypadku, czy szczególnie uzasadnionych okoliczności. Powołany ostatnio przepis nie powinien być interpretowany z nadmiernym rygoryzmem, tak aby każde uchybienie terminowi opłacenia składki niejako automatycznie prowadziło do wyłączenia z ubezpieczenia, bez względu na zaistniałe okoliczności. Przez przypadek, uzasadniony, należy więc rozumieć taki, który obiektywnie usprawiedliwia i tłumaczy, dlaczego składka nie została w terminie opłacona w należnej wysokości (por. powołany wyżej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2016 r., I UK 35/15; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 19 lipca 2017 r., III AUa 1434/16 - LEX nr 2333181 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 marca 2018 r., III AUa 671/17 - LEX nr 2490989).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt sprawy niniejszej, należy wskazać, że przyczyną nieopłacenia w terminie składki za maj 2019 roku był niewielki błąd w obliczeniach, natomiast przyczyną nieopłacenia w terminie składki za październik 2019 roku był zły stan zdrowia wnioskodawczynie. W ocenie Sądu Okręgowego, ustalenia te, wskazują na zaistnienie obiektywnie usprawiedliwionych okoliczności, uzasadniających zgodę na opłacenie przez wnioskodawczynię składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za maj i październik 2019 roku po terminie. Zgromadzona, w aktach sprawy, dokumentacja medyczna wnioskodawczynie, wskazuje jednoznacznie, że w spornym okresie, wnioskodawczynie miała kłopoty zdrowotne, związane m. in z zaburzeniami koncentracji. Choć, te dolegliwości – emocjonalne, nie były (i nie mogły być) przedmiotem pogłębionej analizy. Sąd nie uwzględnił wniosku pełnomocnika wnioskodawczynie o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych z zakresu neurologii i psychiatrii, gdyż – załączona do akt – dokumentacja medyczna, z szczegółowym opisem konsekwencji zdrowotnych, jest wystarczającym dowodem na zobrazowanie – tychże konsekwencji. Zdaniem Sądu, fakt, że wnioskodawczynie, nie zaprzestała prowadzenia aktywności zawodowej, i mimo, trudności, opłaciła – składki, z efektem - **nadpłaty w wysokości 250,90 zł. (co jednoznacznie wskazał organ rentowy w piśmie z dnia 1.08.2020r. k. 25)**, kontynuuje działalność gospodarczą, imputuje, uprawnioną, tezę, że wnioskodawczynie, mimo – incydentalnych nieprawidłowości w funkcjonowaniu ubezpieczeniowym w maju i październiku 2019r., jako podmiot gospodarczy, odprowadzający składki na ubezpieczenia społeczne, w tym, dobrowolne chorobowe, może stanowić gwarancję – odprowadzania tych składek.

Sąd, rozpoznający przedmiotową sprawę, uznał, że odmowa przywrócenia przez organ rentowy terminu do opłaty składki za maj i październik 2019 roku - w świetle powyższych okoliczności – stanowi niewspółmierną dolegliwość.

Ponadto, Sąd nie stracił z pola widzenia okoliczności, że od listopada 2019 roku wnioskodawczynię ponownie objęto dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym pomimo, że nie złożyła wniosku o objęcie tym ubezpieczeniem.

Tak więc organ rentowy – elastycznie – stosuje odstępstwa od sztywnych zasad, wynikających z przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. A to z kolei wprowadza w błąd płatników składek.

W ocenie Sądu, wnioskodawczynie wykazała się starannym działaniem, zaś uchybienie miało charakter incydentalny oraz niewielki, a wynikało z jej stanu zdrowia, co nie powinno skutkować niewspółmiernymi konsekwencjami. Na podobnym stanowisku, stanął Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 10.10.2019 roku, sygn. akt III AUa 529/19.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i ustalił, że J. C. podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 1 do 31 maja 2019 roku i od 1 do 31 października 2019 roku. O kosztach zastępstwa procesowego, Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p. c, w związku z & 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U z 2016r. poz. 1668)

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS

wypożyczając akta rentowe.